

la rambla de catalunya

(esport i ciutadania)

7 octubre de 1935
Barcelona

Article sisè de la Constitució de la República:

"Espanya renuncia a la guerra com a instrument de política nacional."

Segona època. Any III, núm. 59

Redacció i Administració: Rambla Canaletes, 13, pral. — Telèfon 14757

Impremta: Bot, 21 — Telèfon 13000

Preu: 20 cèntims

LA GUERRA, A L'AFRICA

Aquest número ha hagut de passar per la censura

EL GENERALISSIM ITA LIA EMILIO DE BONO

El feixisme confia en l'ajuda del Déu de la guerra

Així ho ha dit en una proclama el generalíssim Emi io de Bono

El comissari superior, general De Bono, llança amb data del dia 3 la següent proclama escrita en les llengües italiana, asmàrica i àrab:

"Durant quaranta anys el Govern italià ha assegurat la pau i la tranquil·litat a tot el Mareb i Mellash i ha enriquit el país i ha governat amb justícia.

Tot el nostre esforç ha estat cercar una amistat sòlida per part del Govern etiop, de conformitat amb els pactes estipulats.

Pel contrari, el Govern d'Addis Abeba des del primer moment va mancar a la seva promesa de pau ajudant els rebels, violant les fronteres, fent saquejar i fent matar a pobres pastors d'Eritrea

EL RAS SEYUM.

comandant de les forces etiòpiques que aquests dies defensen bravament pam a pam la independència de la seva terra a la línia Aksum-Adua-Adigrat

i Somàlia, fidels súbdits nostres i vostres germans i fills.

Vam demanar justícia i la justícia no es féu.

Per bonesa vers ells hem tingut paciència; però, en lloc de quedar-nos agraïts, encara assaltaren traïdament els nostres llos fronterers de Somàlia, injuriant-nos i alabant-se de voler destruir les nostres ciutats i tot el que hem volgut fer pel vostre bé. Des de fa temps que es preparen per atacar-nos. Per a defensar-vos de totes les molesties, per a assegurar la tranquil·litat de les vostres famílies contra d'aquests provocadors, els soldats d'Itàlia i els forts "camises negres" han vingut voluntàriament al vostre costat i vindran encara molts més altres soldats.

Ja en el passat, aci, a Eritrea, Líbia i Somàlia, van fondre la vostra sang amb la dels fills d'Itàlia en nombrosos combats.

Sou, per tant, fills nostres i per això hem de defensar-vos, i us defensarem.

Perquè les vostres terres no sofreguin el dany de la guerra i per a ajudar les nombroses poblacions del Tigré i altres regions que demanen la nostra intervenció, he ordenat a les tropes que travessin el Mareb.

Vosaltres, camperols i comerciants, treballem tranquil·lament en els vostres camps i en els vostres comerços. No us escolteu els falsos rumors que els nostres enemics tractaran de fer córrer contra nosaltres, i vosaltres, capellans i monjos, vosaltres, cheikhs, continueu fent les vostres pregàries, que AMB L'AJUDA DEL DEU DE LA GUERRA farem que el triomf de la justícia sigui ràpidament. Dissortat del que faci circular falses notícies i alteri l'ordre públic!

Seré inexorable!"

La Nèmesi de la història

Ha començat la lluita

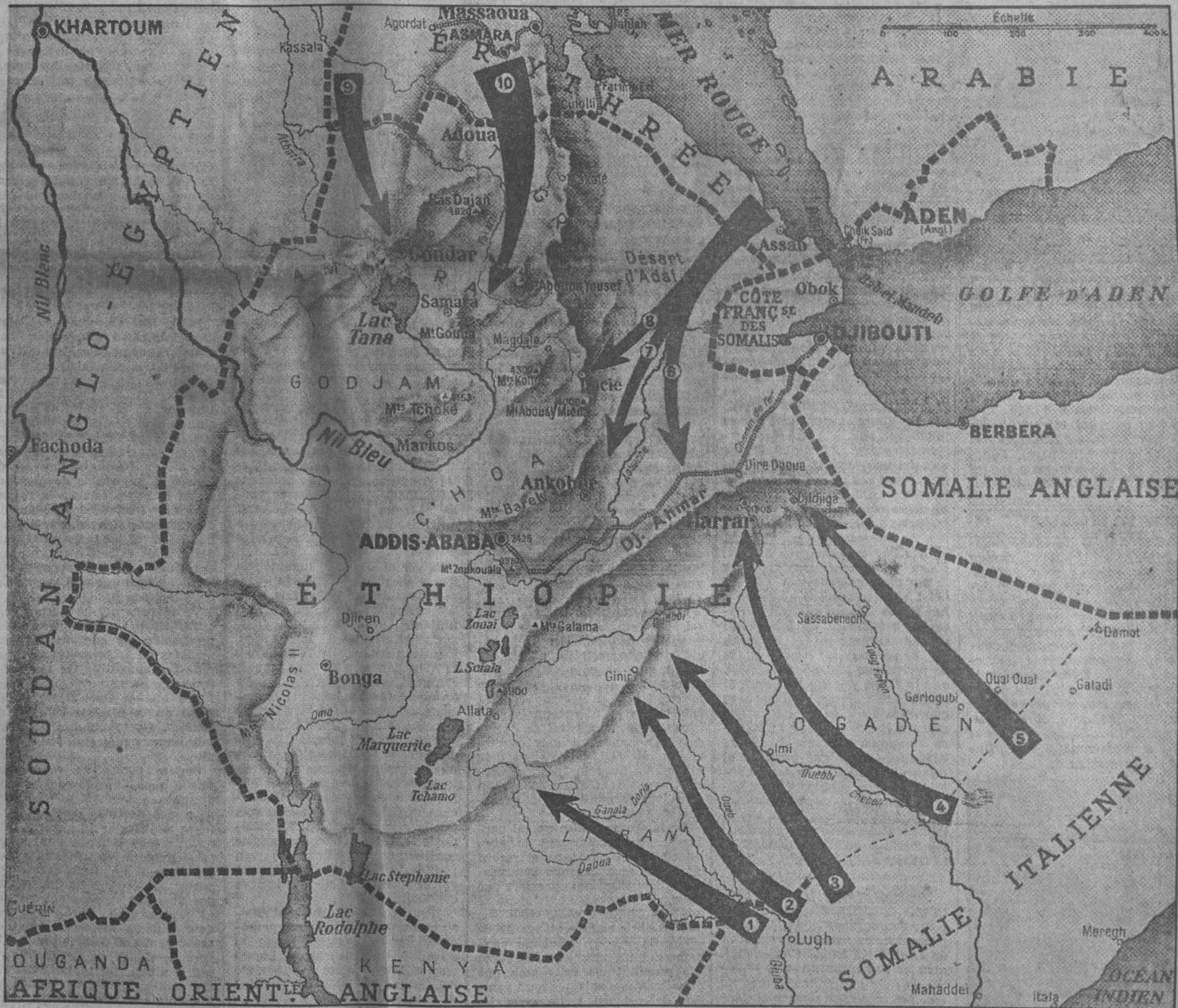
per UMBERTO ERRANCE

Escrivim amb l'ànim ple de tanta angoua, que la ploma ens tremola a la mà. Allà baix, a les tènues zones de l'Àfrica, sota un clima que mata, on la natura per ella mateixa és hostil a l'home i li obstrueix el pas amb mil insidies, en aquella terra d'Àfrica que fou ja banyada de tanta sang italiana, ha començat la lluita. El primer telegrama narra la iaciment—per a comoditat de la gent d'aquí, que no té temps a perdre—que les tropes italianes havien avançat en territori abis-

sini, que el Negus havia donat ordres a les seves de deixar-lo entrar alguns quilòmetres i després oposar-li resistència. Les ordres del Negus han estat escrupolosament obides: les tropes italianes penetren a Abissínia sense trobar altra resistència que la del poble insurreccionat contra l'agressor (resistència que fou ràpidament sufocada pels italians) i continuaren fins que es trobaren amb les primeres línies de l'exèrcit del Negus. Aquí trobaren alguna cosa de més resistent que

la població inerm amb la qual s'havien enfrontat primerament, i el comunicat narra, efectivament, que s'inicià el foc i que hi hagueren morts i ferits d'ambdues bandes.

Aquí fem punt. Qui ha fet la guerra i coneix l'estil fred, burocràticament exacte, desimboltament i desvergonyidament obscurs dels comunicats dels respectius comandaments, sap prou bé què signifiquen aquelles quatre línies de premsa que apareixen sobre els periòdics. Signifiquen l'inici de

El pla d'invasió d'Abissínia per l'exèrcit feixista, segons el preveu l'alt comandament etiòpic

Heus aci com preveu l'Estat major abissini que es desenrotllarà el pla d'atac italià, ja iniciat el dia 3:

Partint de la Somàlia italiana les cinc columnes indicades amb les fletxes 1, 2, 3, 4 i 5, tindran una missió de vigilància i han de constituir com una mena d'amenaça a la reraguarda abissínia.

La columna 1 haurà de travessar estepes pantanoses, càlides, de febres. No és possible ravitua-

llar-se sobre el terreny. Poca aigua. Animals verinosos. Terreny descobert. Petites dificultats per als tanks, carros i l'artilleria. Objectiu d'aquesta columna: ELS GRANS LLACS.

Les columnes 2, 3 i 4 han de progressar en zona tropical, de febres, humida. Animals verinosos. Aigua, però no ravitualment. Grans dificultats per als tanks, els carros i l'artilleria. Terreny cobert, favorable a les emboscades.

Objectiu de la columna 2: ADDIS ABEBA, pel SUD. Objectiu de la columna 3: ADDIS ABEBA, per l'EST.

Objectiu de la columna 4: EL FERROCARRIL DE DJIBUTI A ADDIS ABEBA.

La columna 5 operarà en les mateixes condicions de la columna 1. Objectiu d'aquesta columna: DJIBUTI.

Les columnes 6, 7, 8, 9 i 10 parteixen de l'Eritrea i han iniciat així mateix la seva acció.

Les columnes 6, 7 i 8 hauran de travessar un dels més càlids deserts del món. Disenteria i pal·lucisme. Ni ravitualment, ni aigua. Camí difícil. La columna 8 toparà amb una muralla de 3.000 metres al peu del seu objectiu: DACIA.

Objectiu de la columna 6: EL FERROCARRIL DE DJIBUTI A ADDIS ABEBA.

Objectiu de la columna 7: ADDIS ABEBA. Objectiu de la columna 8: DACIA.

La columna 9 trobarà camí fàcil, dat per rius gualables en novembre clima càlid i malsà. Animals verinosos. Aigua molt abundant; ravitualment nul. Ha de franquejar un mur muntanyós de 2.000 metres d'altura. Objectiu: GONDAR.

La columna 10, integrada pel gran exèrcit feixista, ha d'entrar per la sola porta franca oberta als alts planells. Passant per ADUA, entrarà per bon camí, per entre una gran gorga de muntanyes. Objectiu: EL COR D'ETIOPIA.

Il·lustracions, l'inici del canatge, dels estralls que l'home — redevint jove — cometria contra l'home. És horrible! Tan horrible que la ment humana deu fugir de concebre cosa tan monstruosa, la raó es rebel·la contra el concepte "guerra" i l'ànim atònit davant de tant opressió, cerca de refugiar-se en l'esperança optimista i fa llag que tot es reduirà als termes mínims i es resoldrà en un breu i trist episodi colonial.

Nosaltres voldríem que fos així. Però l'experiència, i sobretot la irredueble necessitat que té el món d'acabar per sempre més amb aquesta aventura, ens ensenya que la cosa no pot tancar-se aquí. Quan la violència interromp el curs de la llei que bé o malament regula el viure civilitzat de tot el consorci humà, no solament és lògic, ans és encara un deure que una altra violència intervingui per frenar els impetus de l'agressor. I si per viitat o suïces interessos no intervé ningú, la impunitat i la facilitat que troba l'agressor el fan tan audaç, tan follament agosarat, que esdevé extremadament perillós a tots aquells qui per interessos o covardia l'han deixat fer.

Anglaterra i França avui amb amarg penediment deuen reconèixer que si s'haguessin oposat a temps a certa política que els devia semblar ridículament audaç, no es trobarien en les condicions que es troben i tot el món no seria sotraguejat per l'horror. Hi hagué un moment — el maig del 1933, si la memòria no ens enganya — que tot era a punt a França per enviar un "ultimatum" a Hitler imposant-li que abandonés el poder. Aleshores aquest ultimatum no hauria significat la guerra, sinó la fi d'un sistema i d'un règim que és per ell mateix la guerra i que a la guerra ha de portar indefectiblement. Per virtut de certs cercles patriòtics interessats en les indústries de guerra de tots els països, París no trameté l'ultimatum. Un any i mig després, Versalles ja no existia i França havia de començar a tremolar per l'enemic que creix gegantíment a les seves espalles. La por de la guerra havia detingut França, que té tota la raó de no voler la guerra. Però no havent obrat a temps, s'havia creat ella mateixa el més terrible perill de guerra que havia d'amençar-la.

Amb Mussolini, per altres vies i amb altres aspectes, succeïa la mateixa cosa. Ningú no temia del feixisme italià, ningú no comprenia els seus fins i la seva importància.

Quina tella pensada, el feixisme! Quin geni, el Duce! Enredades els pocs homes d'intel·lecte i de cor que viuen en aquest món escèptic i egoista creïdren que la pensada no era bella.

(i Plató a través dels segles els havia ensenyat que solament allò que és just pot ésser bell!) i que el Duce geni;

enredades els centenars de milers de profugats polítics escapat del paradís feixista d'Itàlia cridaren al món tot els estralls de llur martiri, tota la turmentosa angouza de llur espasme. Ende-bades! El món continuà jugant el futbol i divertint-se amb els discursos i les parades del Duce.

I, cosa que és pitjor, aquells als quals el sentit d'aquells advertiments no hauria hagut de sonar estrany, els homes de govern voïem dir, romangueren obstinadament sords i cecs davant el dolor del poble italià i les roents acusacions dels profugats. Sords i cecs. Però no foren ni sords ni cecs, ni menys insensibles, davant les reclamacions i les requistes del Duce. Els banquers de Nova York, que no deixen ni un dòlar sense segures garanties i sense alts interessos, obrien sol·licitament llurs bosses a penes el dictador recorregué a ells. Durant l'afar Matteotti,

GIACOMO MATTEOTTI

— I estengué la seva mà socorredora i l'ajudà. Després, quan tot està a punt d'anar-se'n a la deriva i la barca feixista sembla que hagi de fracassar en els esculls de la realitat, és França la que salva el règim amb emprèstits dissimulats i sostenint la ltra. Laval és portat a això per

por a Alemanya. Però el poble francès — al qual avui Mussolini opeña anomenant-lo generós! — no pot oïdir que el primer de sostenir moralment i materialment Hitler ha estat Mussolini; que ha estat el Duce el qui ha començat a malparlar de la "infinia de Versalles" i a armar les camises brunes. Pitjor: sense Mussolini, Hitler no hauria estat possible. Fins que només existís Mussolini, Anglaterra trobà la cosa digna de la "Carneval Nation" i reia. Fou quan arribà Hitler, i sota certs aspectes superà el mestre, que a Londres hom començà a capir que la cosa estava a punt d'esdevenir seriosa. Però era massa tard per evitar la tragèdia. La història té una Nè-mesi seva completament especial, i aquest colpeix cegament i indistintament tots els responsables.

Sobre aquest fet, sir Austen Chamberlain deu meditar avui, recordant els dies que a Liorno, com a representant d'Anglaterra, honorava el Duce concedint-li un llarg col·loqui (naturalment, secret) i abastant-se a acceptar la insígnia del feix. Brevi Pany 1924. Pocs mesos després d'aquell col·loqui, Mussolini, parlant a les camises negres a la plaça del Duomo de Milà, els advertia que es preparessin perquè Europa conservaria la pau per poc temps i calculava que la guerra esclataria el 1935.

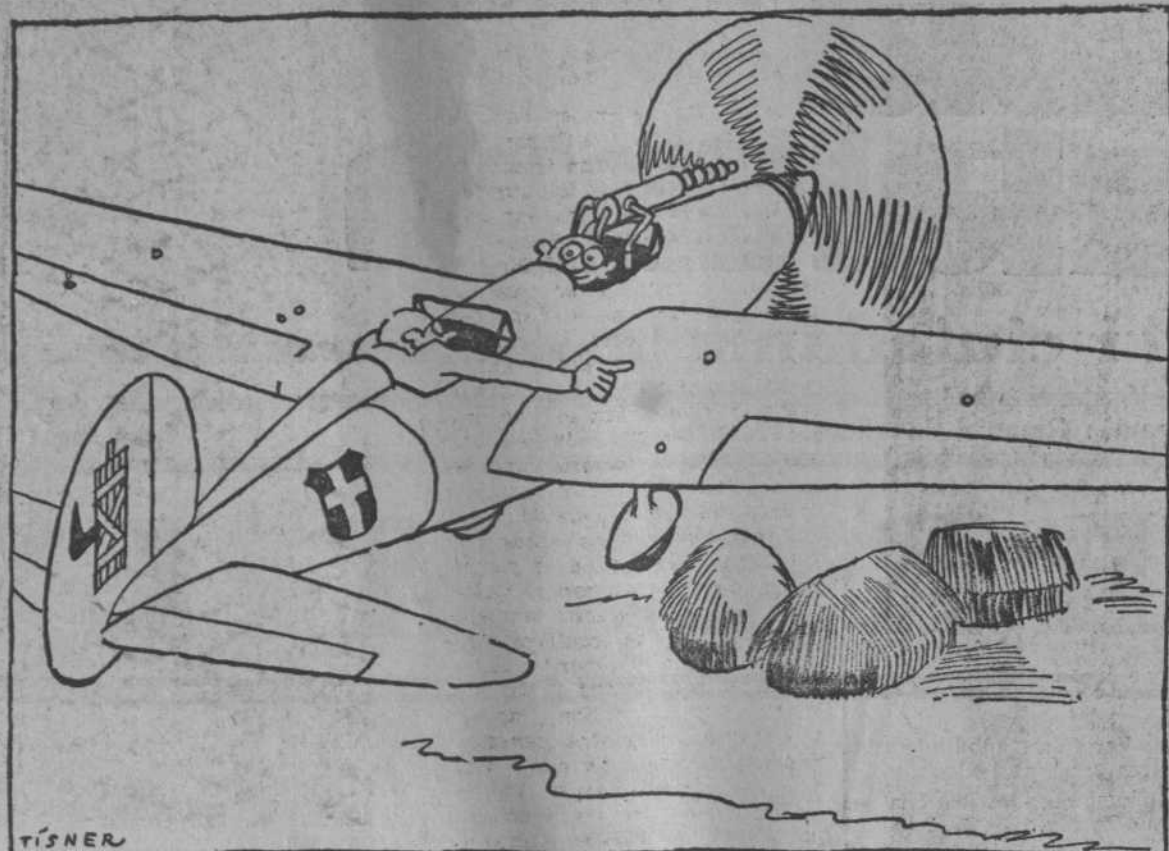
Per una vegada, ha tingut paraula. Però ara que la Home Fleet passeja amenaçadora per la Mediterrània, sir Chamberlain deu sentir l'eco del col·loqui de Liorno com un rondin molest a l'orella deu anar a buscar amb mà tremolosa la insígnia de feixista "ad honorum" oblidada en algun calaixet...

El Negus ha estat hàbil. Ha volgut estalviar a aquells senyors de Ginebra la fatiga d'indagar qui era l'agressor. Fèu retirar les tropes molt endins dels confins i ara a Ginebra, encara que ho volguessin fer a posta, no poden tenir dubtes sobre l'agressor. És veritat que els diplomàtics són capaçs de tot i adhoc de provar com tres i dos fan quaranta-vuit que no ha existit agressió i que la culpa dels morts i ferits és deguda a la pessima situació en què es troben els empedrats dels carrers de París o els tramvies de Corfú. El món, naturalment, davant uns arguments tan persuasius, es convencerà de dues coses: la primera, que aquells senyors de Ginebra són uns genis; la segona, que treballen afanyosament per la pau.

El telegrama s'oblida de dir que una tal pau seria el pròleg de les més espantoses de les guerres. Un proverb italià diu que "l'appetit viene mangiando". Fet sense disturbis el primer mos, el feixisme, no solament l'Itàlia, sinó tot el feixisme que empesta Europa, podrà joïosament constatar que la por de la guerra és tal que qui té el sinistre coratge de gosar a fer gestos desesperats pot arribar a ser violent i els més febles perquè segurament el deixaran fer. És precisament perquè el Japó feixista no ha trobat obstacles, que la Itàlia feixista ha gosat. Si el cop reit a Mussolini, demà serà qualsevol altre Estat feixista que atacarà el més dèbil, i no a l'Àfrica llunyana, sinó en el cor de l'Europa. La por que impedit al feixisme italià d'acomplir plenament la seva conquesta hom pugui provocar la guerra mundial, no solament és exagerada, ans és una mentida posada en circulació per certa premsa interessada en el triomf del feixisme.

L'opinió pública francesa pensa que la sola, única política que pot i deu seguir França és la del pacte ginebrí seguida fins ara. Si la Lliga de Nacions s'ha afeblit, això és deu a les diverses febleses dels governs francesos que no van fer respectar sempre el pacte. Si l'aventura africana acaba amb un triomf del feixisme, la Lliga ha acabat i França es troba isolada, perquè Anglaterra, no essent ajudada i sostinguda ara, no sostindrà ni ajudarà França quan es trobarà ella mateixa en la situació actual d'Abissínia. Laval no és d'aquest parer perquè creu (o fingeix creure) en el gran oportunitat que li ha de venir d'Itàlia en cas d'un conflicte amb Alemanya. Però té segur Laval d'aquest oport? No creiem que l'Estat Major francès, coneixent certs humors i certs canviaments, hagués fíat-se massa d'un tal aport, ans deu més

avui recorda certes aspiracions sobre Nica, Savoia, Còrsega, etc., que han estat durant trets anys diàriament pregonades. Sigui com sigui, Laval deu trobar-se davant un dilema espantós i maleir en el cor el 6 de gener i l'esperit maligne que l'ha inspirat a contrariar amistosats tan perillosos. Ah, com es pagarà amargament els amistosats contretes amb el feixisme!

—Té! Tocat de l'ala, com el sogre.

Les guerres que hem llegit

per CARLES SOLDEVILA

La primera que vàrem "seguir" a través dels diaris i de les converses va ésser la guerra russo-japonesa. Estudiàvem el tercer any de Batxillerat. Sense cap mena de raonament, d'esma, ens vàrem declarar russòfils, de la mateixa manera que, passant pel carrer, trobem més simpàtic aquell senyor desconegut del vestit clar que l'altre no menys desconegut del vestit fosc. No vull dir que en les discussions que sosteníem entre classe i classe —sofistes precoços! — no argumentéssim amb raons històriques, ètiques i polítiques, com les persones grans; però era evidentíssim que aquesta superestructura no tenia cap importància i que havia estat edificada a "posteriori".

La segona guerra de què tenim memòria és la guerra anglo-boer. Va costar-nos ben poc de prendre partit. Els colons holandesos, que defensaven llur territori amb coratge i una habilitat enormes, s'enduien totes les simpaties. Poques vegades el romanticisme de la joventut ha trobat un esmerç tan fàcil i tan escaient.

Hom vela un petit poble de camperols, duent per tot uniforme un feltre d'ales amples, plantant cara a un Imperi immens que pretenia atur-lo sota una allau de soldats amb salafot... I cridava a plens pulmons: "Visquen els boers!".

Després la memòria s'emboïca un xic. Ens sembla recordar uns guerres balcàniques que ens varen deixar força indiferents. Serbis i búlgars no agafaven prou relleu davant la nostra imaginació i el plet que dirimien ens apareixia confús i, si ho hem de dir tot, poc interessant. El conflicte entre Itàlia i Turquia tampoc va arribar a apassionar-nos, però bé que si ens haguessim dit: "Qui voleu que guanyi?", és segur que hauríem respost: "Itàlia".

Més present al nostre record —i s'explica!— és la guerra d'Espanya contra els rifenys d'Abd-el-Krim. Guerra trista, guerra colonial, que el país va suportar amb fatigues i que no va pas refer la confiança en les seves aptituds bel·licoses, ni encendre grans il·lusions de prosperitat en el cor dels fabricants, ni dels comerciants, ni dels pàgesos, ni dels obrers. Va ésser la "nostra guerra" perquè tots d'una manera o altra vàrem contribuir a suportar-la. Per res més.

De la Guerra Gran no cal parlar-ne. És precisament la seva enormitat el que tapa el record de totes les altres que la precediren i justifica aquest esforç que faig per retreure-les. ¿Qui no té present l'interès sàdic amb què vàrem obrir cada matí els diaris d'aquella època? ¿Qui no contempla amb una certa angúnia els posats i els crits amb què nosaltres, neutrals per pura xamba, defensàvem i atacàvem les nostres posicions d'aliadíssims o de germanòfils? ¿Qui no recorda amb certa melangia les belles esperances que va inspirar-nos la pau i la Conferència de la Pau i la Societat de les Nacions, encara en idea?

L'husionament va ésser tan tan fort que potser no vàrem adonar-nos ben bé que a Rússia continuava una guerra de nacions, barrejada amb una guerra civil. En canvi, ja ens vàrem adonar més de la revifalla turca i de

l'investida victoriosa de Mustafa Kemal contra les milenàries colònies gregues de l'Assia Menor. I no cal dir amb quanta claredat hem percebut, malgrat la llunyania, les conquestes japoneses a Xina i la lluit

Els instructors estrangers de l'exèrcit d'Abissínia

(Foto Keystone)

Els feixistes són estimats de Déu

"Estem actualment en l'any de Sant Joan (1935), i el Govern italià va a esdevenir gran i puixant; els qui s'oposaran a la grandesa italiana moriran. La corona retindrada il·legalment al Shoan (*) us serà tornada. Es prohibint-vos de venir a vendre els vostres productes a Eritrea que el vostre Govern ha començat a cometre greus errors. Si el poble Anhari venia a la província del Tigré us deixaria sense ni tan sols un grapat d'ordi per alimentar els vostres infants; saquejaria una vegada més els vostres ramats i els vostres graners de cereals. En el mal temps els italians us han ajudat sempre. Si els feu la guerra, no oblidau que les forces italianes es troben en aquests moments no gaire lluny de vosaltres i que us reduiran, no solament a la impotència, sinó també a la fam. Ningú, sinó els italians, no pot procurar-vos el vostre benestar: tingueu confiança en ells, no temeu res; són estimats de Déu."

(Text d'una de les proclames que els avions italians llançaven a Etiòpia.)

(*) Antic rei de la província del Tigré.

Tropes abissínies camí de la concentració

(Foto Keystone)

S'aplicaran les sancions navals?

La posició d'Anglaterra a la Mediterrània

per JORDI SUBIRATS

La posició d'Anglaterra a la Mediterrània

La concentració naval anglesa a la Mediterrània a conseqüència del conflicte italo-abissini converteix la nostra mar en un dels punts més neuràlgics de l'actual crisi europea. Si el conflicte entre Itàlia i Etiòpia hagués de tenir altres repercussions de més amplitud, seria segurament a la Mediterrània on es faria sentir amb més agudesa. Per a la Gran Bretanya, la Mediterrània és la clau de la seva comunicació directa amb el seu gran imperi colonial.

Es per aquest motiu que Anglaterra ha procurat reforçar la seva posició en la nostra mar, preveient el cas que una altra potència li pogués desbarbar el seu accés a l'Orient al llarg de les rutes marítimes. Anglaterra hi ha sembrat els seus punts de suport per a la continuïtat de la seva política colonial. Gibraltar i Malta en la Mediterrània occidental i Alexandria i Xipre en l'Orient són els principals punts que aguanten la dominació anglesa en la nostra mar. En el temps en què l'aviació no podia ésser considerada com l'arma ofensiva formidable que és considerada avui, Gibraltar i Malta eren importants per a una eventual acció contra qualsevol potència mediterrània. Majorment l'illa de Malta, que ha estat sempre una base permanent, considerada inexpugnable per Anglaterra per la seva situació al sud de Sicília, podia jugar eventualment un paper importantíssim per tallar les comunicacions normals entre Itàlia o França i les seves colònies de la conca mediterrània; l'Àfrica oriental i les mars de la Xina. Era relativament fàcil a l'Anglaterra de fer sentir la seva superioritat en aquest punt, disposant com disposa de les esquadres més potents del món. Si entrem dins del terreny de les supo-

Concentracions actuals o projectades de forces navals angleses i italianes a la Mediterrània

sicions i admetem la possibilitat que del conflicte armat entre Itàlia i Etiòpia se'n desprenguin repercussions que posin front a front Itàlia i Anglaterra, la inferioritat naval de la primera és tan manifesta que la seva situació a l'Àfrica Oriental podria esdevenir de les més compromeses. Ens en donarem compte resseguint les dades facilitades pel ministeri francès de Marina en data primer de juliol d'enguany que donem a continuació:

	Anglaterra	Itàlia
Cuirassats moderns...	15	4
Portaavions...	6	0
Creuers moderns...	35	14
" antics...	16	11
Torpediners moderns...	60	52
" antics...	109	36

Actualment Itàlia construeix dos grans cuirassats de 38.000 tones que estaran llestos d'ací a dos anys. Correlativament, el programa de construccions navals angleses per a 1935 estableix la construcció de 21 vaixells de guerra, en un període de tres anys, amb un pressupost de 10 milions de llires.

Cal, però, tenir en compte que els progressos constants de l'aviació naval poden disminuir l'eficàcia de les esquadres angleses a la Mediterrània donat el veïnatge d'amples bases aeronàutiques, disminuint molta de la importància dels punts de suport seculars de la dominació anglesa a la Mediterrània occidental. Els formidables canons del "Hood" i del "Renown" i les perilloses evolucions dels creuers ràpids i torpediners poden constituir una seria amenaça per als ports de la Península italiana si el cas arribés d'un conflicte entre Anglaterra i Itàlia; però el potencial de l'aviació naval italiana que no cal perdre de vista podria neutralitzar en certa mesura l'acció de les esquadres angleses i amenaçar seriosament les seves comunicacions amb la Mediterrània oriental i la mar Roja. Cal tenir en compte que de Siracusa a Malta hi ha trenta minuts de vol, i de Trípoli dues hores escasses. Quan, en ocasió de la Conferència del Desarmament de 1921, s'invità a totes les potències a denunciar els seus efectius, Itàlia donà la xifra de 1.500 avions. Des d'aquella data s'han votat crèdits per valor de 1.200 milions de llires per a la reorganització de l'aviació.

Indubtablement Anglaterra s'ha donat compte de la realitat de la seva posició a la Mediterrània occidental i sembla com si tota la seva atenció l'hagués posat a la Mediterrània oriental, on indubtablement gaudeix d'uns avantatges considerables. No és cap exageració dir que la Mediterrània oriental no és avui per avui cap mar nostra; és una mar essencialment anglesa.

A la posició d'Anglaterra a les bocques del Nil amb la seva important base naval d'Alexandria cal afegir el punt de suport al nord amb l'illa de Xipre, girada de cara a Palestina. El que França ha negligit a Damasco Anglaterra ho ha aprofitat a Haifa, convertint aquest port en una de les bases comercials i militars més importants del Pròxim Orient. La importància d'Haifa ha crescut pel fet de l'acabament de la "pipeline", que a través del desert conduïx a la conca mediterrània els petroli de l'Irak, l'antiga Mesopotàmia, aquest reialme creat per Anglaterra en 1920, al tron del qual posà l'emir Feisal. L'aportació directa del "mazout" a la Mediterrània occidental és un avantatge immens per a l'avitualment en combustible liquid dels vaixells de guerra anglesos, als quals se'ls estalvia els desplaçaments a la Metrópoli, ja que Anglaterra ha instal·lat grans refineries a la mateixa Palestina. Com-

pletant aquesta xarxa de seguretat posada per Anglaterra entorn del Canal de Suez, hi ha Grècia, que no és altra cosa que un vassall d'Anglaterra. Entre els ports d'Argostoli i Navarin s'estenen potents forces navals angleses que eventualment poden amenaçar l'entrada de la mar Adriàtica, l'estret de Messina i la important base italiana de Spezia. Com a important avançada cap a l'Orient, Itàlia té la base naval del Dodecanès, arxipèlag que s'estén entre la costa de Smirna i l'illa de Creta, la més important del qual és Rodos. L'arxipèlag del Dodecanès caigué a mans d'Itàlia com a epíleg de la guerra amb Turquia en 1912, en el curs de la qual Itàlia s'apoderà de la Tripolitània i Cirenaica, país que avui és denominat Líbia i que s'estén des de Tunis als confins de l'Egipte.

Hi ha un factor a la Mediterrània que pot jugar un paper decisiu, i aquest factor és França. De l'actitud que adopti França en l'aplicació de sancions navals que preconcitza Anglaterra depènque la posició d'aquesta darrera a la Mediterrània guanyi o perdi terreny.

Per les següents dades de les forces navals que posseeix el primer d'octubre a la Mediterrània, Anglaterra, França i Itàlia ens podem fer càrrec del paper preponderant que pot jugar la veïna República.

	Anglaterra	França	Itàlia
Creuers de 10.000	5	3	2
Creuers de batalla	2	1	—
Portaavions	2	1	—
Transports d'avions	—	1	1
Creuers de 10.000 tones	1	6	7
Creuers de menys de 10.000 tones	11	1	18
Contratorpediners	29	16	88
Torpediners	17	50	69
Submarins	8	50	69

Les xifres referents a Anglaterra han estat establertes segons els moviments coneguts entre Gibraltar i Aden.

Com que és una realitat el desplaçament de l'Home Fleet" a la Mediterrània cal suposar que el quadre de forces navals angleses és molt important.

El més important, però, és subratllar la situació naval importantíssima de França, que és la que en realitat té la clau dels esdeveniments que puguin tenir lloc a la Mediterrània.

Patrici Arnau
TALLERS GRAFICS
BARCELONA
Verdaguer 1 Calles 5 i 7. Tel. 14856

EL BLANC I EL NEGRE

Diàleg sobre la guerra

La bandera de la civilització llatina justifica la invasió d'Abissínia? - Itàlia i el feixisme. - La neutralitat, la democràcia i la pau

per DOMENEC DE BELLMUNT

Al cafè, al bar, al tramvia, al carrer, no es parla d'altra cosa. Davant del quicò, els curiosos devoren els titulars dels diaris i examinen els mapes del territori abissini. A dues passes del quicò dos homes, dos temperaments, dues concepcions. Escoltem el diàleg:

—¿I per què creieu que el plet italo-abissini ha arribat tant a l'ànima de la gent?

—En primer lloc perquè el moment internacional és delicadíssim i, en conseqüència, el conflicte italo-etíop pot tenir derivacions greus a Europa. En segon lloc perquè una de les parts interessades és Itàlia, bressol de la civilització llatina.

—Protesto. Esteu completament equivocat. Parleu d'aquesta qüestió com un diplomàtic de vitrina o com un intel·lectual que viu als il·lins.

—¿Aleshores, opineu que les causes són altres?

—Exacte. Les causes de l'emoció

EL COMTE GALEAZZO CIANO, gendre de Mussolini, el qual comandava la primera esquadra feixista d'avions que, penetrant en territori abissini, bombardejà l'Hospital de la Creu Roja d'Adda

que el conflicte italo-abissini ha produït en el poble, són molt diferents. Al meu entendre, la més important és aquesta: que una nació forta, ben utilitzada, ben preparada, en nom d'un ideal imperialista, ha envaït el territori d'una altra nació proporcionalment pobre, endarrerada i indefensa.

—No compareixeu el vostre criteri. Oblideu que es tracta d'una obra de civilització.

—Jo no puc admetre que pugui parlar-se d'obra civilitzadora a base de bombes mortíferes, de canons destructors i de tancs de guerra. Civilitzar no és destruir, ni atacar, ni matar.

—Desvieu el diàleg. Vós no teniu en compte que Abissínia està plena de tribus salvatges que posen en perill els interessos de la Somàlia italiana.

—Raó de més. Si hi ha tribus salvatges que les instrueixin, però no amb una guerra d'invasió. Des del moment que Abissínia fou admesa a la Societat de les Nacions és que la consideraven un poble civilitzat, i per tant, hi havia mitjans diplomàtics per enfocar aquest suposat ideal de civilització. Per altra banda, ultra la Somàlia italiana, a Abissínia hi ha la Somàlia anglesa i la francesa, i que jo sapiga, ni França, ni Anglaterra no s'han hagut de quedar mai de cap agressió, de cap salvatjada ni de cap molestia d'aquestes famoses tribus salvatges.

—Parleu amb massa passió. Un llatí no pot oblidar que Itàlia ha estat el bressol de la cultura llatina.

—Confondeu Itàlia amb el feixisme. Un democrata no pot oblidar que el feixisme ha confós la civilització amb l'imperialisme. Recordeu Mateotti, i no creu que pugueu trobar cap precedent que justifiqui la maternitat llatina del feixisme respecte a la idea de cultura. Itàlia em

Mapa del territori on s'estan llurant, des de la invasió d'Etiòpia pels italians, les terribles lluites relacionades en els telegrames de les Agències.

Hom trobarà ADIGRAT, la vila presa pels italians i reconquistada pels abissinis; ADDA, la ci

La crisi inexplicable

per CARLES ESPLÀ

Ha acabat el debat polític promogut per la presentació del nou Govern i la seva declaració ministerial. En tot moment resulta perfectament inútil això que anomenem debat polític, espècie de joc floral parlamentari d'una absoluta irrealitat. Però en aquesta ocasió el debat ha superat tots els graus d'irrealitat, perquè no ha servit per a satisfer la necessitat elemental d'explicar la crisi. En referència a una explicació seriosa, reveladora de les causes veritables del canvi de Govern, puix que no pot considerarse com a tal la que ha donat el senyor Chapaprieta des de la capçalera del banc blau, i que és una explicació mecànica. Aquest Govern, segons el seu president, s'ha format perquè el Cap de l'Estat va donar al senyor Chapaprieta l'encàrrec de formar-lo i aprovar després la llista de ministres que li va presentar. Això és la mateixa evidència, però no explica res. Equival a dir que fa fred perquè el termòmetre marca tants graus. El que importa saber és una cosa molt distinta, i se li ha preguntat en tots els tons al senyor Chapaprieta, sense aconseguir d'ell el més petit aclariment. Hi ha, en efecte, coses inexplicables, i la iniciativa de la crisi n'és una.

Qui amb més precisió apunta al blanc i aconsegueix les millors dines amb les seves preguntes és el senyor Barcia. L'interrogatori a què el senyor Barcia va sotmetre el president del Consell pot resumir-se així: Si el Govern actual és integrat pels mateixos partits que l'anterior i gairebé per les mateixes persones, si té el suport de la mateixa majoria i realitza la mateixa política i presenta el mateix programa, ¿per què al davant de l'actual trobem el senyor Chapaprieta i no el senyor Lerroux? Es podrà dir que la base parlamentària d'aquest equip ministerial ha estat amplificada amb l'entrada de la Lliga, però la incorporació al Govern del senyor Rahola no altera la composició de la majoria perquè la Lliga ja actuava com a grup governamental, i per altra part, la presència del senyor Lerroux no destorba pas aquesta incorporació. Més aviat l'havia preparada.

Per aquest costat no pot trobar-se cap explicació al canvi de president del Consell. La Lliga entra a formar part del Govern acceptant la situació creada per l'anterior i el seu mateix programa. No hauria tingut cap inconvenient a acceptar la presència del senyor Lerroux amb el qual col·labora, com no n'hauria tingut a acceptar la de l'ex-alibista senyor Chapaprieta. L'explicació cal cercar-la en una altra banda, però on? El senyor Chapaprieta s'ha cuirassat durant tot el debat en el més esquerre dels silencis. El diputat

tat per Alacant, que com a ministre de Finances donava l'impressió d'ésser realment un ministre, amb aparent autoritat personal i competència, ha quedat disminuït de talla en ocupar la capçalera del banc blau. Sembla un nou Samper. Però aquesta semblança tampoc no explica, ni molt menys, el veritable secret de la crisi, que no trobarem en el seu desenllaç sinó en el seu origen: és a dir, en el moment de prescindir del senyor Lerroux. Partint d'aquesta eliminació es pot arribar a alguna conclusió, i ja així ens ho demostra el discurs del pintor senyor Royo Villanova, al qual moqueren fàcilment perquè provocava aquesta crisi que s'ha resolt donant com a successor del propi Royo Villanova un regionalista català. El senyor Martínez de Velasco és un home greu, circumspet, dotat d'una solenne serietat, però en aquesta ocasió ha procedit amb el seu interès corollariari com un consumat bromista.

En el debat polític hi ha hagut, a més, dues notes d'interès polític: la intervenció del senyor Gil Robles, que es va creure alludit en parlar el senyor Martínez Barrio de l'amenaça d'un cop de força, i el discurs de l'ex-secretari de la dictadura senyor Calvo Sotelo en tractar del tema del poder personal en la República. El ministre de la Guerra donà a la seva intervenció veritable importància pel fet de sentir-se alludit, per bé que després el cap d'Unió Republicana, amb extraordinària habilitat, va desviar la punteria. I, no obstant, en tots els republicans subsisteix l'illusió. No es tracta d'una acusació contra determinada força armada, que seria injust de formular, sinó d'enjudiciar una política de partit i una conducta personal, que semblen encaminades a les finalitats assenyalades pel senyor Martínez Barrio. Si el senyor Gil Robles és feliç que se li hagi donat ocasió d'esclairar rumors i sospites, no per això es tranquil·litza els republicans. Perquè els rumors i les sospites no poden quedar esvalts per paraules sinó per actes.

Respecte al tema tractat pel senyor Calvo Sotelo, sense protesta

de la majoria, i més aviat amb complacència de molts diputats governamentals, només podem registrar la tímida i incompleta defensa de les persones feta des del banc blau, i no amb gaire fortuna, pel senyor Chapaprieta. Encara que l'ex-assistent de Primo de Rivera acusava casos concrets, l'interès del seu discurs estava en la posició doctrinal contra els principis mateixos del règim. A un monàrquic no li interessa, des del seu punt de vista, atacar les persones representatives de la República sinó en la mesura amb què la seva crítica estén el descredito sobre la institució, de la mateixa manera que als republicans no ens interessa el cas d'Alfons XIII sinó en allò que serveix per reforçar la nostra posició antimonàrquica. El debat hagué d'ésser acceptat en el terreny doctrinal i de principis. Només d'aquesta manera s'hauria pogut fer una defensa completa de les institucions republicanes, que quedaren desamparades. Una convicció republicana no pot comoure's per les anècdotes que formaren la medulla del discurs de Calvo Sotelo. Fins acceptant-les íntegrament, sense discussió, la seva veritat només serviria per a fer més forta la convicció republicana i demostrar la superioritat del règim electiu, republicà, sobre l'hereditari, monàrquic. És evident que el funcionament normal de les institucions democràtiques del règim republicà permeten corregir sense disturbis, amb absoluta naturalitat, les extralimitacions que puguin produir-se en qualsevol magistratura. No s'esdevé igualment en la monarquia, on la solució cal cercar-la per procediments catastròfics i revolucionaris. Naturalment que per a sostenir aquesta tesi davant les insolències de Calvo Sotelo calia abans de tot sentir pregonament la doctrina republicana, no estar tacat pel contagi amb el vell règim, tenir, en fi, un esperit lleialment republicà. No pot demanar-se tant a aquells que encara no s'han donat avui que regeix la Constitució del 1931 — amenaça de revisió — i segueixen vivint en l'ambient moral de la Constitució del 78. Les casques i llibres els són molt felixugues als vells servidors de la monarquia.

El dia 20, gran discurs de don Manuel Azaña

La Comissió organitzadora d'aquest importantíssim acte, que s'ha de celebrar a Madrid, davant el gran nombre de dificultats que ha tingut per a trobar un local adequat, i empena i encoratjada per l'opinió pública, ha decidit habilitar en ple camp una gran esplanada, i a tal fi han començat ja les obres de tanca, així com les necessàries per a complir els requisits legals.

Les esmentades obres suposen unes despeses de certa importància, que la Comissió organitzadora espera sufragar, comptant per endavant amb la col·laboració de tots els corresponsals i simpatitzants.

L'acte se celebrarà a Madrid el proper dia 20 del corrent, diumenge, a les onze del matí.

Les localitats començaran a distribuir-se el vinent dia 10, i els donatius oscil·laran entre una i cinc pessetes, que s'emmergaran en les despeses que origini l'organització de l'acte.

Per a aquest es compta ja amb la prèvia conformitat del ministre de la Governació, i es gestionen actualment tots els permisos de tipus municipal i governatiu que són indispensables.

A partir d'avui començaran a funcionar les oficines instal·lades per aquesta Comissió organitzadora d'informació, localitats i hostalitats.

"Poética" diari republicà d'esquerra a partir del dia 15

El nostre estimat col·lega de Madrid, el setmanari republicà d'esquerra "Poética", s'ha acomiadat com a tal dels seus lectors en el seu número de dijous passat, i anuncia que a partir del dia 15 es transforma en diari del matí.

No cal dir que celebrem aquesta transformació, i per endavant felicitem els republicans d'esquerra espanyols que tindran ara un òrgan diari d'expressió, dirigit pel nostre estimat company Carles Esplà i redactat per periodistes i escriptors de tremp i de lleialtat republicana no desmentida mai.

L'enhorabona, i per molts anys.

Entreviu amb Basilio Alvarez

Les dretes espanyoles no poden ésser republicanes, perquè no snó libera's

El front únic d'esqueres és indispensable

per J. PASTOR WILLIAMS

El senyor Basilio Alvarez, el cèlebre abat de Leiro, és un dels temaments més destacats del Parlament actual. El seu aspecte físic demostra ja la presència d'una personalitat pròpia i inconfusible. La cabellera, rebel i indomita, és com un reflex del seu esperit batallador, inquiet i propici a l'escomesa briosa d'un celibter. El senyor Basilio no és home que s'emotivés fàcilment als tons grisos i esvassats, tant en voga actualment. El senyor Basilio — efusiu en les seves manifestacions, ràpid en el seu pensament, sempre cordial i esportista — és home de passions vehements i desbordants, frons ara en la maduresa de la vida amb l'impetuositat de la joventut. El seu verb és copios en paraules i abundant en metàfores; les unes i les altres brollen amb exuberància prolífica i delitosa, brillants com un acer que busca ràpid el cor de l'adversari.

Dies enrera, en obrir-se les Corts i produir-se el debat polític, el senyor Basilio Alvarez sorprené per la seva posició política de separar-se de la disciplina del partit radical, en el qual milita sempre, renunciant, així mateix, a la velleïtat del Tribunal de Garanties, on actuà en forma que obliga al recordament dels catalans. Encertat gallard, gens corrent en el camp d'on procedeix. Però el senyor Basilio, fidel a ell mateix, experimentava la necessitat imperiosa de no ocultar al país el seu pensament íntim. I l'exposà, encara que per a això hagués de trencar amb els qui foren — encara que ja vagin essent escassos — correl·lionaris de partit.

Heus ací les manifestacions que ens ha fet per a LA RAMBLA, amb accents d'encesa sinceritat:

—A què és deguda la vostra separació del partit radical?

—En el meu discurs pronunciat el dia 1 a les Corts, en ocasió del debat polític, estan ben clares i terminants les raons que m'han impulsat a adoptar aquesta resolució. La inclinació al meu jut fustegat, que s'ha donat al partit radical en aquests darrers temps, no respon a l'essència del meu programa ni al ritme fort i acusat

de la seva història. El partit radical cal dir que és l'èxit de la República, l'agulla de la balança en què es contrapesen i equilibren les tota les extremitats, sense posar-se, com s'ha posat, sense mesura, en el plat de les dretes. Amb això ha perdut la seva missió fonamental, la qual jo crec i crec que era indispensable mantenir a tota costa, precisament per tal d'aferrar i consolidar la República. Vaig sortir, doncs, del partit radical, sense que a això em dugués altre mòbil que un de purament romàntic, com nascut de la meua consciència. M'he valgut anar perquè considero que, per a ésser republicà, és condició "sine qua non" ésser liberal. I les dretes espanyoles no ho són, ni poden ésser-ho. El senyor Alexandre Lerroux cregué que havien de col·laborar amb els republicans en la governació de l'Estat. Error crassíssim. Podem fer-hi, i de fet ho fem, a França, a Bèlgica, a Anglaterra i a altres molts països; però és que aquelles dretes, sobre ésser més generoses més audaces que les mateixes esquerres espanyoles en tots els problemes que afecten la justícia social, nervi de la vida moderna, tenen, almenys, el mínim de decorum democràtic que jo demando als elements reaccionaris d'aquí i és el que jo demando als liberals i no pas tanca, intransigents i ultramuntans.

—Com enjudiciu el moment polític actual?

—D'entreguem desgraciadament dolent, tant a l'interior com en l'interior internacional. A l'interior, perquè el Govern actual, com una continuació formal i programàtica de l'anterior, es troba en equilibri inestable, i tan sols és sostingut dret per la gravetat transcend